

Одлука којом се доноси Закон о измјенама и допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине

Бр. 13/23

Користећи се овлаштењима која су ми дата чланом V Анекса 10 (Споразум о цивилној имплементацији Мировног уговора) Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је високи представник коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења поменутог Споразума о цивилној имплементацији наведеног Мировног уговора; и посебно узевши у обзир члан II.1(д) горе наведеног Споразума, према којем високи представник “пружа помоћ, када то оцијени неопходним, у изналажењу рјешења за све проблеме који се појаве у вези са цивилном имплементацијом”;

Позивајући се на став XI.2 Закључака Вијећа за имплементацију мира које се састало у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Вијеће за имплементацију мира поздравило намјеру високог представника да искористи свој коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења Споразума о цивилној имплементацији Мировног уговора како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме, како је претходно речено, “доношењем обавезујућих одлука, када то буде сматрао неопходним,” у вези са одређеним питањима, укључујући (у складу са тачком (ц) овог става) и “мјере у сврху осигурања имплементације Мировног споразума на

читавој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета”;

Подсјећајући такође да је Савјет безбједности Уједињених нација у више наврата потврдио својим резолуцијама донесеним на основу поглавља VII Повеље Уједињених нација да улога високог представника као коначног ауторитета у земљи у погледу имплементације Анекса 10. Дејтонског мировног споразума укључује “овлаштење за доношење обавезујућих одлука када оцијени да је то неопходно о питањима која је Вијеће за имплементацију мира разматрало у Бону 9. и 10. децембра 1997. године”;

Имајући у виду најновији коминике Управног одбора Вијећа за имплементацију мира, у којем је Управни одбор још једном потврдио своју пуну подршку високом представнику у осигурању пуног поштивања Општег оквирног споразума за мир у БиХ и провођењу његовог мандата у складу са Анексом 10 и одговарајућим резолуцијама Савјета безбједности Уједињених нација;

Присјећајући се да у Резолуцији 2549 (2020) Савјет безбједности Уједињених нација “позива стране да се у складу с Мировним споразумом придржавају своје обавезе да у цијелости сарађују са свим институцијама укљученим у provedбу овог мировног споразума, како је описано у Мировном споразуму, укључујући и Анекс 4”;

Подсјећајући да је према члану I/2. Устава Босна и Херцеговина “демократска држава која функционише у складу са законом” и да се чланом VI/5. Устава предвиђа да су “одлуке Уставног суда коначне и обавезујуће”, те да се чланом III/3.6) захтијева од ентитета и свих нижих административних јединица да у цијелости поступају у складу с Уставом Босне и Херцеговине и у складу с одлукама њених институција;

Подсјећајући да је независност правосуђа темељ владавине права и налаже да правосуђе мора бити слободно од вањских притисака и политичког утицаја, што представља саставни дио темељног

демократског принципа диобе власти, те да политички притисак на правосуђе угрожава право на праведно суђење дефинисано у Европској конвенцији о људским правима, према којој “... свако има право на праведно суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом” (члан 6. став 1. Конвенције);

Позивајући се на члан II/1. Устава, у којем се предвиђа да ће “Босна и Херцеговина и оба ентитета осигурати највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода”, те на члан II/6., према којем “Босна и Херцеговина, и сви судови, установе, органи власти, те органи којима посредно руководе ентитети или који дјелују унутар ентитета подвргнути су, односно примјењују [та] људска права и основне слободе (...)”

Увиђајући да непровођење одлука судова директно угрожава право на праведно суђење и владавину права уопштено;

Дубоко забринут због тога што истакнути јавни званичници и органи јавне власти намјерно не поштују у цијелости одлуке високог представника и одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине;

Подсјећајући да напади на Уставни суд Босне и Херцеговине, једну од највиших институција државе Босне и Херцеговине, успостављену Уставом Босне и Херцеговине како би вршила функцију самосталног и независног чувара Устава Босне и Херцеговине, односно да покушаји да се промијени уставни поредак Босне и Херцеговине представљају озбиљно кршење Општег оквирног споразума за мир, а самим тим и нарушавање мира и стабилности у земљи и региону, те да сходно томе заслужују одговарајућу реакцију;

Дубоко забринут због одлуке Народне скупштине Републике Српске да на сједници одржаној 27. јуна 2023. године усвоји Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, којим се покушава предвидјети да се одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине не би примјењивале и извршавале на територији

Републике Српске и да се такви случајеви непримјењивања и неизвршавања изузму из оквира државне надлежности у кривичним стварима и из Кривичног закона Босне и Херцеговине, чиме се нуди политичка “заштита таквим лицима од евентуалне кривичне одговорности по основу неизвршавања и непримјењивања одлука Уставног суда Босне и Херцеговине”;

Уз даље жаљење што је Народна скупштина Републике Српске на својој сједници одржаној 27. јуна 2023. године усвојила Закључак у вези са Законом о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, а којим закључком се, између осталог, позива Народна скупштина Републике Српске да донесе законе или друге одговарајуће правне акте о предузимању мјера за кажњавање свих институција и органа власти који не би проводили Закон о непримјењивању одлука Уставног суда Босне и Херцеговине и да те мјере подразумијевају неодложно укидање таквих институција и органа власти, као и мјере којима се инкриминише спровођење тог закона;

Дубоко забринут због одлуке Народне скупштине Републике Српске донесене на сједници одржаној 21. јуна 2023. године да усвоји измјене и допуне Закона о објављивању закона и других прописа Републике Српске, којима би се уклонила обавеза објављивања одлука високог представника у Службеном гласнику Републике Српске, те подсјећајући с тим у вези органе власти Републике Српске на њихове обавезе из Анекса 10 Дејтонског мировног споразума, да у потпуности сарађују с високим представником;

Увјерен да претходно описано понашање озбиљно угрожава цивилну имплементацију Општег оквирног споразума за мир;

Свјестан потребе да се Босна и Херцеговина на смислен начин ангажује у реформама које су неопходне како би ова земља постигла напредак на свом путу ка интеграцији у Европску унију и како би то могла учинити што је прије могуће;

Узимајући у обзир све претходно наведено, високи представник овим доноси сљедећу одлуку:

ОДЛУКА

којом се доноси Закон о измјенама и допунама

Кривичног закона Босне и Херцеговине

(“Службени гласник БиХ”, бр. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 и 31/23)

1. Закон који слиједи и који чини саставни дио ове Одлуке ступа на снагу као што је предвиђено у члану 4. тог Закона, на привременој основи све док га Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине не усвоји у истом облику, без измјена и допуна и без додатних услова.

2. Ова Одлука ступа на снагу одмах и одмах се објављује на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”.

Сарајево, 1. јула 2023.

Кристијан Шмит

Високи представник

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНА

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Измјена и допуна у члану 156.)

У Кривичном закону Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 и 31/23; у даљем тексту: Кривични закон), у члану 156., ријечи: “Ко употребом физичке силе или пријетњом употребе физичке

силе”, замјењују се ријечима: “(1) Ко употребом силе или пријетњом употребе силе, или на неки други противправан начин”.

Иза става (1) додају се нови ставови (2) и (3), који гласе:

“(2) За кривично дјело из става (1) овог члана изрећи ће се мјера безбједности забране вршења дужности.

(3) У складу с члановима 113. и 114. овог закона, осуда за кривична дјела из става (1) овог члана има за правну посљедицу осуде:

- а) престанак службене дужности и престанак запослења;
- б) одузимање одликовања;
- ц) забрану вршења службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава;
- и
- д) забрану стицања службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава.”

Члан 2.

(Нови члан 203а)

Иза члана 203. Кривичног закона додаје се нови члан 203а, који гласи:

“Неизвршавање одлука високог представника

Члан 203а

(1) Службено лице у институцији Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, или у кантону, граду или општини или локалној заједници или било којем органу локалне управе и самоуправе, или одговорно лице које не примијени, не

проведе, не изврши или на други начин не поштује одлуку високог представника за Босну и Херцеговину, или које спријечи односно на други начин омете примјену, провођење или извршење такве одлуке,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Лице из става (1), којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, а осјећало се принуђеним да изврши такав налог како не би изгубило средства за живот или не би било изложено злостављању на радном мјесту, али је обавијестило надређеног да би се таквим радњама могло починити кривично дјело, може се блаже казнити.

(3) Лице из става (1) којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, али које је о таквој ситуацији обавијестило надлежног тужиоца, ослободиће се казне.

(4) За кривично дјело из става (1) овог члана изрећи ће се мјера безбједности забране вршења дужности.

(5) У складу с члановима 113. и 114. овог закона, осуда за кривична дјела из става (1) овог члана има за правну посљедицу осуде:

- а) престанак службене дужности и престанак запослења;
- б) одузимање одликовања;
- ц) забрану вршења службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава;
- и
- д) забрану стицања службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава."

Члан 3.

(Измјена члана 239.)

Члан 239. Кривичног закона мијења се и гласи:

“(1) Службено лице у институцији Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, или у кантону, граду или општини или локалној заједници или било којем органу локалне управе и самоуправе, или одговорно лице које не примијени, не проведе, не изврши или на други начин не поштује коначну и обавезујућу одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине, укључујући и одлуку о привременој мјери, коначну и извршну одлуку или привремену мјеру Суда Босне и Херцеговине, Дома за људска права Босне и Херцеговине или Европског суда за људска права, или које спријечи односно на други начин омете примјену, провођење или извршење такве одлуке,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.”

(2) Лице из става (1), којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, а осјећало се принуђеним да изврши такав налог како не би изгубило средства за живот или не би било изложено злостављању на радном мјесту, али је обавијестило надређеног да би се таквим радњама могло починити кривично дјело, може се блаже казнити.

(3) Лице из става (1) којем је директно или индиректно наложено да се понаша на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, али које је о таквој ситуацији обавијестило надлежног тужиоца, ослободиће се казне.

(4) За кривично дјело из става (1) овог члана изрећи ће се мјера безбједности забране вршења дужности.

(5) У складу с члановима 113. и 114. овог закона, осуда за кривична дјела из става (1) овог члана има за правну посљедицу осуде:

- а) престанак службене дужности и престанак запослења;
- б) одузимање одликовања;
- ц) забрану вршења службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава;
- и
- д) забрану стицања службене дужности у законодавном, извршном, правосудном, управном или било којем органу који се у цијелости или дјелимично финансира из јавних средстава.”

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу 2. јула 2023. године, објављује се на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника те се одмах објављује у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”.